

FINANSMARKEDSFONDET

Sluttrapport

Sendes per epost til prosjektets kontaktperson for rapportering. Forutsettes undertegnet av prosjektleder og prosjektansvarlig.

Prosjektnummer	322163
Prosjekttittel	Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no
Prosjektleder	Nina Kristiansen og Aksel Kjær Vidnes (fra 1.5.2022)
Kontraktspartner	Forskning.no
Prosjektperiode	Januar 2021-Desember 2022

	Ja	Nei
Er resultatene i hovedsak i samsvar med hva som var angitt i prosjektbeskrivelsen?	x	
Har fremdriften i prosjektet vært som forutsatt i avtaledokumentet?	x	
Er det vesentlige avvik mht prosjektkostnader og/eller -finansiering?	x	
Er det andre vesentlige avvik i forhold til hva som var forutsatt i avtaledokumentet?		x

Kommentarer:

Utgifter til reiser ble utsatt på grunn av koronapandemien. Noe midler er også omdisponert til reiser og kompetanseheving. Underforbruk i 2021 på grunn av pandemien ble overført etter avtale og tatt igjen i 2022.

Sammendrag: Det er publisert et stort antall artikler om finansmarkedsforskning på forskning.no, ung.forskning.no og Sciencenorway.no og Sciencenordic.com, beregnet for flere ulike grupper av lesere – både med og uten forkunnskaper om temaene, og for lesergrupper i alle aldre, i inn- og utland. Verdien ligger både i muligheten til å produsere godt og viktig innhold om økonomi og finans for våre lesere og den kompetansehevingen som vi har blitt istand til å gjennomføre for vår redaksjon.

Resultater: Hittil har artiklene hatt over 700.000 sidevisninger i egne kanaler. Artiklene vil også bli søkt opp og lest videre, og vil kunne fungere som en katalog for viktige og sentrale temaer innen finans. Ung-artiklene som retter seg mot barn og unge i aldre 8-15 år vil kunne brukes i flere år fremover av skoler og ungdom som ønsker å forstå sentrale begreper innen finans. Kompetansehevingen vi har kunnet gjennomføre i redaksjonen setter både journalister, redaksjonsledelse og redigerere i bedre stand til å orientere seg i feltet. Kontakten som er opprettet med sentrale forskere og forskningsmiljøer gjør oss bedre i stand til dekke feltet i fremtiden.

Policyimplikasjoner og -relevans: 25 prosent av forskning.nos lesere er offentlig ansatte. Vi ser at forskning.no-artikler blir brukt som kilder i offentlige rapporter, utredninger mm.

Rapporter og publikasjoner: Alt stoff som er produsert i prosjektet er publisert på <https://forskning.no/tag/finans>, <https://ung.forskning.no/tag/finans> og <https://sciencenorway.no/tag/finans>. I tillegg er finanssakene på engelsk publisert på Sciencenordic.com.

Allmennrettet kunnskapsformidling: Rapporten er vedlagt.

Presseomtale: Vedlagt i sluttrapporten.

Kontraktspartners sluttvurdering:

Vi er godt fornøyd med resultatet med tanke på produksjon av artikler, spredning, lesertall og redaksjonens kompetanseheving. Vi har lært av tidligere prosjekter og kunnet nyttegjøre oss det i arbeide, som har bidratt til gode resultater. 700.000 sidevisninger innebærer at mange har lest og fattet interesse for journalistikken om finansmarkedet. Stoffområdet har fått et fokus i redaksjonen som har satt oss i stand til å følge feltet videre.

Økonomi:

Utgifter (1000 kroner)			Inntekter (1000 kroner)		
	Budsjett	Regnskap		Budsjett	Regnskap
Administrasjon/prosjektledelse	285000	285000	Finansmarkedsfondet	1725848	1725845
Andre personalkostnader	2138605	2159371	Andre offentlige midler	0	0
Innkjøpte tjenester	0	0	Finansiering fra utlandet	0	0
Utstyr	0	0	Egne midler	909400	909400
Andre kostnader	211640	190874	Andre private midler	0	0
Sum	2 635245	2 635245	Sum	2635245	2635245

Finansmarkedsfondet kan kreve at prosjektansvarlig legger frem et mer detaljert prosjektregnskap, og kan også kreve revisorattestasjon av regnskapet.

25.01.22	Aksel Kjær Vidnes 	Preben Forberg
Dato	Prosjektleder	Prosjektansvarlig

Sluttrapport for prosjektet Allmennrettet formidling av finansmarkedsforskning på forskning.no

Prosjektperiode: 2021-2022. Prosjektnummer: 322163

Av: Prosjektleder Aksel Kjær Vidnes

Prosjektet hadde som mål å

- Øke redaksjonens kompetanse på finans- og økonomiforskning gjennom å bli kjent med forskergrupper, institutter, sentre og enkeltforskere på finans og økonomi.
- Oppdatere oss på internasjonal finansforskning.
- Invitere forskere på finansmarked og økonomi til selv å skrive på forskning.no.
- Produsere journalistikk om forskning innen finans, økonomisk politikk, bedriftsøkonomi og privatøkonomi.
- Produsere artikler der vi forklarer fenomener og begreper innen finansmarkedet på en enkel måte.
- Produsere artikler om finans og økonomi rettet mot våre unge lesere fra 8-15 år.

Resultater

For å ta de rene tallene først:

I prosjektperioden har finansieringen fra Finansmarkedsfondet gjort redaksjonen i forskning.no i stand til å produsere:

- 94 artikler på forskning.no rettet mot et voksent publikum.
- 22 artikler rettet mot et ungt publikum.
- 44 artikler er bearbeidet for et internasjonalt publikum og oversatt til engelsk.
- 18 artikler er skrevet innenfor kategorien «enkelt forklart» for et voksent publikum.
- 12 debattartikler/populærvitenskapelige artikler skrevet av forskere.

De 18 artiklene vi klassifiserer som enkelt-forklart-artikler for et voksent publikum er inkludert i de 94 artiklene publisert på forskning.no. Det er artikler som på en enkel måte forklarer fenomener og konsepter innen finansmarkedet og økonomi. Ung-artiklene er også per definisjon enkelt-forklart-artikler, for de skal være lette å forstå for barn og ungdom mellom 8-15 år, men de kommer altså i tillegg. Noen av artiklene var ved utgangen av 2022 ikke publisert ennå, men ferdigstilt og ble publisert i januar 2023.

Prosjektet har også ført til en markant kompetanseheving innen feltet i vår redaksjon. Vi har ønsket å inkludere flere deler av forskning.no i kompetansehevingen og har også hatt deltakelse på kompetansetiltak blant redigererne våre, som redigerer artikler fra medlemsinstitusjonene våre, redaksjonsledelsen og journalistene som før ikke har jobbet med finans- eller økonomijournalistikk. Dette har bidratt til at flere har kunnet gå inn i tematikken og skrive artikler om temaet. Når vi nå er ved prosjektets ende kan vi konkludere at 12 journalister i redaksjonen har skrevet artikler til finansprosjektet.

Godt lest

Finansartiklene er godt lest, og noen er svært godt lest. I pensjonsprosjektet hadde artiklene våre ca. 400.000 sidevisninger i prosjektperioden. Finansartiklene har fått ca. 714.000 sidevisninger på forskning.no, 72.000 sidevisninger på ung.forskning.no, og 18.000 sidevisninger på Scienconorway.no. Debattartiklene på Forskersonen har fått 37600 sidevisninger. Totalt blir dette ca. 842.000 sidevisninger. I tillegg kan vi regne med at mange av artiklene vil leses mye fremover, fordi leserne finner dem via søkemotorer som Google. De 18 «enkelt forklart»-artiklene inngår i lesertallene for artiklene på forskning.no. Disse har isolert sett fått over 77.000 sidevisninger.

Dette er de ti mest leste artiklene

	TITTEL:	SIDEVISNINGER:
1	Nå tjener gjennomsnittsnordmannen over 50.000 kroner i måneden	52463
2	Det er ikke de smarteste som blir toppsjefer	44862
3	Nå koster ett års arbeid 855.000 kroner	41945
4	Mange eldre har nå store formuer	24833
5	Islam forbyr butikkeiere å ta opp lån. – Et problem for norsk økonomi, mener forskere	23756
6	– Ja, kabelkutt ville gitt billigere strøm	20327
7	Nå er vindkraft den billigste energiformen i Norge	20226
8	Derfor går norske familier glipp av tusenvis av kroner årlig	18800
9	Hvorfor går det så dårlig med Russlands økonomi?	17131
10	Lykken kan kjøpes for penger	17113

Korona, prosjektoppstart og gjennomføring

2021 ble som 2020 et år i koronaens tegn. Hjemmekontor og manglende reisemuligheter gjorde at vi måtte gjøre mye av arbeidet fra Oslo. Vi brukte de første månedene til å sette oss inn i et emne vi tidligere har skrevet altfor lite om. I prosjektets tidlige fase jobbet vi derfor mye med å skaffe oss oversikt over forskningsmiljøene i Norge der det drives finansforskning, og vi knyttet kontakt med flere forskere. Vi satte oss også inn i forskningen som har fått støtte av Finansmarkedsfondet.

En reise til forskningsmiljøene i Bergen ble planlagt i 2021, men utsatt på grunn av ny nedstengning. Med tillatelse fra Gro Marthinsen ble reisebudsjettet og turen utsatt til 2022.

Reisen fant sted 14.-16. mars 2022. Gruppen av journalister og debattredaktøren møtte forskere og miljøer på Norges Handelshøyskole, Universitetet i Bergen, Norge og Christian Michelsens institutt. Turen førte til flere artikler, kontakt med forskere, debattartikler og kompetanseløft.

Både i 2021 og 2022 besøkte redaksjonen Arendalsuka i august. Begge årene brukte flere av journalistene turen til å møte finans- og økonomimiljøer, og de skrev artikler om forskning som ble presentert i Arendal eller intervjuer med forskere som deltok. Det er kun en liten del av disse turene som vi finansierte med finansprosjektet, da vi også skrev om andre temaer fra Arendalsuka.

I oktober 2022 ba vi Gro Marthinsen om å omdisponere noen ubrukte midler fra grafikk-budsjettet til reise, med formål om både få til kompetanseheving og reportasjer. Dette gjorde at vi kunne ta med store deler av redaksjonen til økonomikonferansen Kåkånomics i Stavanger. Vi benyttet turen til kompetanseløft for journalister, reportasjeledere og redigerere. Alle deltok på foredrag og

seminarer, og flere av journalistene skrev artikler fra konferansen. Deltakelsen ga oss anledning til å treffe og bli kjent med både norske og internasjonale forskningsmiljøer. Deler av turen og oppholdet finansierte vi selv.

Journalistene i prosjektet

Det er først og fremst journalist Bård Amundsen som har jobbet med finanssakene, men vi har også trukket inn andre journalister som har skrevet artikler.

Vi har også knyttet til oss journalister med erfaring i å skrive for unge lesere for å produsere artikler for ung.forskning.no. Den opprinnelige journalisten vi knyttet til oss på ung.forskning.no sluttet midtveis i prosjektperioden. Produksjonen av ung-artiklene tok derfor en pause, men i siste halvdel av 2022 har vi fått inn flere journalister til å skrive disse artiklene. Ved prosjektets utløp i 2022 er alle artiklene ferdigstilt, men noen ble publisert i januar 2023.

Foruten Bård Amundsen har disse journalistene fra redaksjonen bidratt:

- Marianne Nordahl
- Sebastian Hagel
- Anne Lise Stranden
- Georg Mathisen
- Siw Ellen Jakobsen
- Marte Dæhlen
- Anders Moen Kaste
- Astrid Ottmann-Knoph
- Elianne Skage
- Ingrid Schou
- Regine Lund Kristensen

I tillegg har flere frilansjournalister skrevet artikler til prosjektet.

Artiklene i prosjektet

Artiklene i prosjektet er svært varierte, både når det kommer til innhold og størrelse. Noen av artiklene er store og omfattende, mens andre er nyhetssaker.

Vi har satt oss som mål å tenke tverrfaglig og bredt i valg av vinklinger, kilder og presentasjon. Redaksjonens formål er alltid å få forskning ut til flest mulig, og vi velger vinklinger og presentasjon som vi tror kan treffe publikum og vekke interesse. Vi har derfor gått inn i flere artikkelideer som kombinerer finans og andre fagfelt. I listen over artikler vil leserne kunne finne artikler som kombinerer finans- og økonomi-temaer med politikk, psykologi, sosiologi, samfunnsgeografi, historie, klima, geologi og teknologi, for å nevne noe. Dette viser hvordan økonomi og finans griper inn i svært brede samfunnsområder.

Under følger en oversikt over de 94 artiklene som er publisert på forskning.no.

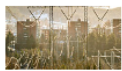
Alle disse artiklene i prosjektet er samlet på denne siden: <https://forskning.no/tag/finans>. Her vil det også publiseres flere artikler fremover. Det kan være saker som er igangsatt under finansprosjektet, men som ikke har kommet i mål ennå eller ideer til saker som har kommet i forbindelse med prosjektet som vi ønsker å gjennomføre i fremtiden. Dermed har prosjektet en lengre varighet for redaksjonen, når vi utnytter opparbeidet kompetanse i videre dekning av feltet.

- Derivater? Hold deg unna

Profesjonelle investorer bruker derivathandel først og fremst for å sikre seg mot å gå på kjempesmeller. Småsparere bør derimot tenke seg godt om før de går inn i dette.

- Ja, kabelkutt ville gitt billigere strøm

Hadde vi kuttet alle utenlandskablene, ville Norge hatt billigere strøm, sier strømekspert Sigbjørn Seland.

- Forsikring er et fundament til moderne samfunn

Da moderne forsikring kom på 1700-tallet, ble hus og bygninger plutselig sikkerhet for lån. Det la grunnlag for det moderne samfunnet, sier økonomiprofessor Knut Sogner.

Hva skjer når en boble sprekker?

- I det øyeblikket markedet skjønner at det ikke kommer flere optimister, da sprekker det, sier økonomiprofessor.

Mange eldre har nå store formuer

Nordmenn over 60 år er blitt betydelig rikere de siste ti årene.

- Kjøp og salg av kreditt er verdt mange tusen ganger så mye som den «virkelige» økonomien

Kreditt handler om «tid», «tillit» og «tro», ifølge økonomisk historiker.

- Det er merkelig hvor lite bevisst folk er på hvorfor vi gir hverandre gaver

- Gaveutvekslingen er samfunnets lim, sier forsker.

Nå koster ett års arbeid 855.000 kroner

En gjennomsnittlig norsk arbeidstaker koster arbeidsgiveren sin godt over 500 kroner i timen, når alle kostnader tas med.

Norge kan gjøre Europa mindre avhengig av kritiske mineraler fra Kina

Vi har store forekomster av noen sjeldne jordartsmetaller som er viktige for det grønne skiftet. Fensfeltet i Telemark er trolig i verdensklasse.

Hva skjer om vi ikke får kjøpt svært viktige metaller av kineserne?

Det grønne skiftet gjør oss enda mer avhengige av metaller Kina har skaffet seg nesten monopol på.

Hva er egentlig renter og hvor kommer de fra?

At det svir når du får økt rente på lånet, er noe folk har opplevd helt tilbake til oldtidens Mesopotamia.

Dette er grunnrente: - Lakseskatt er i tråd med økonomers lærebøker

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum mener innføringen av lakseskatt vil utjevne forskjeller mellom nordmenn. Men enkelte økonomer advarer mot utilsiktede følger.

Bør Norge gi fra seg tusen milliarder kroner av profitten vår på Ukraina-krigen?

Aldri før har vi tjent så mye penger på gass- og oljeeksport som nå.

Tror bitcoin kan bli like viktig som internett

All verdens bitcoin er ikke verdt mer enn en tredel av Oljefondet. Likevel tror forsker Svein Ølnes at valutaen vil ta over verden.

Norske selskaper med engelske navn tjener mer penger

Forskere har sett nærmere på hva som kjennetegner oppstartsbedrifter som lykkes.

Visste du at du kan låne bort penger til staten?

Det er ikke for hvermannsen å låne penger til staten. Men du kan hvis du vil. Da kjøper du en statsobligasjon.

Nobels økonomipris for forskning på banker og finanskriser

Vinnerne av Sveriges Riksbanks pris i økonomisk vitenskap for 2022 er amerikanerne Ben Bernanke, Douglas W. Diamond og Philip H. Dybvig.

- Sitt gjennom krisen, sier professor om aksjene dine

- Om du har råd og har tro på selskapet, så er det bare å ha is i magen, sier professor Kjell Jørgensen.

Lepestift-effekten: Derfor unner vi oss litt luksus i krisetider

Norges Bank hever renten og strømprisen er rekordhøy. Vi koster likevel på oss litt luksus som ikke er av den dyreste sorten.

- Høy inflasjon fører til sparing

Inflasjonen er høyere enn på lenge. Det gjør det vanskelig for unge å betjene lånene sine, sier professor. Han vil ha bort tvungen nedbetaling av boliglån.

Valutaekspert advarer om spekulasjon: - Nei, ikke kjøp pund

Det britiske pundet faller, og selv den norske kronen svekkes, tross norsk olje og gass og en knallsterk økonomi. Pundet skal vel opp? Bør vi ikke kjøpe? - Nei! Svarer professor.

Nå er vindkraft den billigste energiformen i Norge

Ny landbasert vindkraft kan gi oss strøm for 30 øre per kilowatttime. Om noen år kan den koste 20 øre.

40 prosent av alle ansatte i verden vil slutte i jobben

Noe kan ha hendt med folk under pandemien.

Mange foreldre aner ikke at barna deres har tapt penger i kryptovaluta

Bare ti prosent av dem som eier kryptovaluta som bitcoin, oppgir dem til Skatteetaten. Mange av dem er mindreårige. Trolig gjemmes flere milliarder unna beskatning.

Boligforsker: - Vi skal være glade for presset inn mot Oslo

Hovedstaden vår er veldig populær, tross høye boligpriser. Derfor tror ikke sjefen for et nasjonalt senter for boligforskning at prisene vil falle noe særlig i byen.

Kan Norge tjene penger på et bitte lite krepsedyr?

Havet har uendelig med utnyttede matressurser, som tang, tare, alger og krill. Men det koster tid og penger å gjøre det om til produkter. Nå har et selskap lyktes med eksport av flere tusen tonn krill til dyrefôr og kosttilskudd.

Burde vi latt flere bedrifter gå konkurs under pandemien?

Norge er et søkkrikt land. I tillegg har vi store og mektige arbeidslivsorganisasjoner som gjerne går sammen om å kreve penger av staten. Men klarer vi da å omstille oss og bli mer effektive?

Nordmenn betaler dyrest og forbruker mest

Varer og tjenester er 46 prosent dyrere i Norge enn i EU.

Vi aksepterer at folk snyter mer på skatten i krisetider

Bare 2 prosent aksepterer at andre unndrar skatt. Men under koronapandemien hadde vi større forståelse for at lavtlønte snyter på skatten for å kompensere for tapt inntekt.

I Norden ble koronakrisen tidenes kraftigste økonomiske krise. Men også den korteste

Forskere har studert de nordiske landenes suksess i den økonomiske håndteringen av krisen.

Islam forbyr butikkeiere å ta opp lån.- Et problem for norsk økonomi, mener forskere

Ifølge islam er det en synd både å betale og kreve renter. Hvilke følger får det for norsk økonomi? Og hva kan norske banker gjøre?

Hvordan vet vi om folk er fattige nok til å få bistand?

Måten vi måler fattigdom på i dag kan bidra til at folk som har behov for hjelp, ikke får det, mener forskere på CMI.

Aksjefond er blitt billigere for kundene, men noen tåkelegger fortsatt gebyrer

Kundene har fått lavere priser på aktive aksjefond etter at EU strammet inn regelverket for provisjon mellom banker og fondsforvaltere. Men noen banker har innfløkte priser, ifølge Finansportalen.

Slik prøver Ukraina å få den krigsherjede økonomien til å gå rundt

Ukraina skriver ut krigsobligasjoner for å finansiere krigen som koster 5-7 milliarder kroner hver måned. Ødeleggelsene nærmer seg totalt én billion kroner. Samtidig ruller hjulene videre.

Høye bensinpriser gjorde at folk kjørte mindre på lang sikt, viser amerikansk studie

Forskere undersøkte amerikaneres kjørevaner. En spesiell gruppe kjørte mindre enn resten.

Unge menn med høy inntekt blir lettest offer for økonomisk bullshit

Tullprat - bullshit på engelsk - har opptatt flere finansforskere de siste årene. Ny svensk studie ser nå hvem som rammes.

Nå selger Norge mye fisk til Ukraina igjen

Norsk eksport til Ukraina øker. Fisken finner nye veier og IT-importen fra Ukraina bare øker i kuleregnet.

Hvorfor kjøper folk aksjefondene som gir dem dårligst avkastning?

Økonomiforskere i Bergen kan nærme seg forklaringen på et stort paradoks.

Disse personlighetstrekkene kjennetegner mangemillionærer

De er ekstroverte, risikovillige og følelsesmessige stabile, viser tysk studie.

Kjøpeleden forsvinner når økonomien er trang

Tanker om at du burde brukt pengene annerledes ødelegger gleden du kunne fått ved å kjøpe noe nytt, viser forskning.

Familiebedrifter er ofte lønnsomme. Forsker tror det handler om tillit og innsats

Norsk forskning viser at familiebedrifter er mer lønnsomme enn snittet.

- Oljefondet er en kjedelig sparebøsse

- Og det skal vi være glade for, mener en av Norges internasjonalt mest kjente forskere på selskapsinvesteringer.

Bredbånd fikk folk til å handle mer aksjer

Da nordmenn fikk tilgang til raskere internett, så økte også interessen for aksjefond og aksjehandel. Forskerne kaller det en demokratisering av finans.

Flaks betyr mye for ferske bedrifter

Gründere kan ha uflaks. Og de kan ha flaks. Forskere i Bergen ser nå hvor avgjørende effekt tilfeldigheter kan få.

Lønner det seg å kvotere inn kvinner i styrer?

Norge var foregangsland med krav til kvinneandel i norske bedriftsstyrer. Nå har California fulgt etter. Dette har ført til het debatt, lik den vi hadde tidligere i Norge, sier professor Karin Thorburn ved NHH.

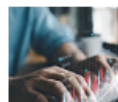
Hadde du stjålet en tusenlapp fra en fremmed?

Når de møtte én annen person var de fleste generøse, men når de fikk muligheten til å stjele penger fra en gruppe var deltakerne i en ny studie nådeløse. - Folk er villige til å påføre andre skade dersom gevinsten er stor nok. 100 Euro ser ut til å være nok, sier forskeren bak studien.

Politiet overlater etterforskningen av økonomisk kriminalitet til de mistenkte

Hvitvasking, bedrageri, korrupsjon og innsidehandel. Svært få blir dømt for forbrytelser som dette i Norge. Myndighetene prøver nå å løse utfordringen ved å la de mistenkte selv få overta etterforskningen.

Unge tjener minst penger på aksjer

Gamle rikinger vinner mest på børsen. Er du derimot ung og ikke spesielt velstående, så er det du som i det lange løp kan komme til å tape penger.

En #metoo skandale i et selskap svekker markedsværdien betydelig

Dersom administrerende direktør er involvert i en skandale kan verdien falle med så mye som 6,5 prosent.

USA vil ha global selskapsskatt. Er det mulig?

Joe Biden og finansministeren hans vil ha slutt på det globale kappløpet om å ha den laveste skatten for selskaper. Skatteforsker ved NHH tror det blir vanskelig, men ikke umulig.

Det er ikke de smarteste som blir toppsjefer

For hver toppsjef i et stort selskap, er det trolig flere enn hundre ansatte under dem som er smartere.

Lykken kan kjøpes for penger

Tidligere forskning har slått fast at lykken ikke kan kjøpes for penger. Ny studie peker i helt motsatt retning.

Får korona folk til å tenke mer på penger?

Noen antar at koronakrisen vil gjøre oss mindre opptatt av materielle verdier. Det er slett ikke sikkert.

Hvorfor kaller noen bitcoin en finansboble?

Den siste måneden har prisen på den elektroniske valutaen bitcoin mer enn doblet seg. Eier du én bitcoin i dag, kan du selge den for mer enn 400 000 kroner. Kan det virkelig være?

Sier ja til karbonskatt med rettferdig fordeling

I en ny studie sier folk ja til karbonskatt, når pengene går til miljøtiltak og trengende mennesker. Litt verre er det å innføre skatten i praksis.

Så mye koster det å leie en bolig

Har du lav inntekt, så må du trolig ut med mer for boligen du leier enn andre. Men bor du i en studentbolig så slipper du i gjennomsnitt med 10 prosent lavere leie.

Nå tjener gjennomsnittsnordmannen over 50.000 kroner i måneden

Kvinner økte lønna med 4,4 prosent i 2021.

Økonomien lider under ekstremt regnvær

Våte og regntunge dager har en negativ effekt på økonomisk vekst, ifølge forskere. De advarer mot flere regndager som konsekvens av klimaendringene

Nyhetsinnslag kan gjøre økonomiske kriser vesentlig verre

Nyhetsredaksjoner kan påvirke landets økonomi. Sensasjonelle nyheter som gir et skjevt bilde av økonomien kan føre til arbeidsledighet og svekket produksjon, påpeker svenske forskere.

Fungerer det å boikotte Black Friday?

Forbrukere har enorm makt over markedet. Vil butikker slutte med Black Friday om de nekter å handle på denne dagen?

Ekstroverte tjener mer på å ta risiko

Du må være villig til å ta litt risiko. Men samtidig må du ikke gamble med alle sparepengene dine, mener amerikanske forskere.

Hvordan kan klimaendringene ramme din økonomi?

Vil vi få like lave lønninger som i Sverige?

Forskere har funnet skjult innsidehandel på Oslo Børs

Mener å ha avdekket hvordan en gruppe innsidehandlere som har gått under radaren til nå, oppnår klart høyere fortjeneste på kjøp og salg av aksjer i eget selskap.

Folk som ikke klarer å betale gjelden sin, har dobbelt så stor risiko for selvmord

– NAV bør være særlig observant for selvmordsfare, ifølge professor.

Norsk kreftvaksine-oppfinnelse verdt 22 milliarder kroner

Det som startet med et doktorgradsarbeid ved Rikshospitalet i 2007 er nå blitt til et børsesventyr.

Nordmenn har spart historisk mye penger til historisk dårlig rente

Pandemien satte kraftig fart på banksparingen, viser SSB-tall.

Når kommer den neste økonomiske krisen?

En viktig lærdom fra økonomiske kriser er at de ligner så lite på hverandre.

Norge har aldri tjent mer penger

Bare verdien av gassseksperten var i oktober på hele 72 milliarder kroner. Det var godt over ti ganger mer penger enn vi importerte nye personbiler for samme måned.

Roboter overtar bankene

Men forsvinner arbeidsplassene?

Unge tror mest at boligprisene vil stige

Gjør det at prisen på de boligene unge voksne kanskje har råd til å kjøpe, stiger aller mest?

Er det etisk riktig å gi NAV-støtte til unge som heller vil spille data?

Møt forskeren som mener at forskere og politikere bør bli mer bevisste på de etiske valgene bak studier og politiske beslutninger. Paolo Giovanni Piacquadio forsker på økonomi ved Universitetet i Oslo.

Det nye gjeldsregisteret redder flere fra gjeldsfella

Den som låner ut penger må nå foreta mye bedre kredittvurderinger, ser forskere.

Nå har de høyere barnetrygd i USA enn i Norge

Hva betyr dette for amerikanske barnefamilier?

Hvorfor går det så dårlig med Russlands økonomi?

Et nytt norsk forskningsprosjekt ser på hvordan elitenes makt og pengebegjær bremser den økonomiske veksten i nabolandet vårt.

Folk blir høyrevridde av å eie aksjer

Og de blir mer venstrevidde om de får en datter.

Folk skammer seg over forbrukslånene sine

Men forbrukslån er ikke det verste du kan ha, ifølge forskerne.

Nå betyr Lånekassen mindre enn jobb for økonomien til norske studenter

Over halvparten av studentens inntekter kommer nå fra deltidsjobbing.

Minst 300 ledere i staten tjener mer enn statsministeren, ifølge ny undersøkelse

Ledere i det offentlige har hatt en lønnsvekst på 64 prosent.

Det er ikke bare fattige som sliter med strømregningen

Noen sitter hjemme og fryser akkurat nå fordi de ikke har råd til å betale strømregningen. Også her i rike Norge. Nå vet vi litt mer om hvem de er og hvordan de har de i hverdagen.

Nordmenn er et av verdens mest gjeldstyngede folk, og nå går renta opp. Forskere advarer mot at gjeldsproblemer gir folk dårlig psykisk helse

Uhåndterlig gjeld kan ha dramatiske konsekvenser.

Slik kan rike land hjelpe fattige med å takle klimaendringer

Unngå løsninger som ikke tar høyde for lokale forhold, anbefaler forskere.

De som tjener minst har også hatt lavest lønnsvekst de siste årene

Stadig flere arbeidstakere jobber i et lavlønsyrke og forskjellene blir større.

Økonomer: Én Bitcoin-transaksjon produserer like mye avfall som å kaste to iPhone i søpla

Dedikerte brukere må skifte ut utstyr ofte for å sikre profitt.

Hvorfor truer et kinesisk eiendomsselskap verdensøkonomien?

Det store selskapet Evergrande kan være på vei mot konkurs. Mye handler om hva Kommunistpartiet nå vil gjøre, mener norsk Kina-forsker.

Lavtlønte og unge kan rømme storbyene. Forskerne mener vi må tenke nytt om bolig i Norge

– Når gapet mellom prisene og hva en førstegangskjøper kan ha råd til blir altfor stort, ser vi fra andre land at det har presset seg fram nye ordninger, sier forsker.

Snart blir boligrenta fordoblet. Da kan mye skje med boligprisene

Historiske tall viser en betydelig effekt av renteøkninger.

Lavere selskapskatt gir mer til både staten og næringslivet

Ett prosentpoeng lavere selskapskatt øker investeringene i næringslivet med 0,6 prosent.

Derfor går norske familier glipp av tusenvis av kroner årlig

– Mange blir i dyre avtaler fordi de er lojale, sier økonomiprofessor.

Kommer folk på kontoret etter pandemien?

Et flertall blant kontoransatte sier at de vil slutte i jobben sin, om arbeidsgiver på nytt tvinger dem til å sitte på kontoret fem dager i uka. Resultatet i en ny amerikansk spørreundersøkelse er oppsiktsvekkende.

Tre ganger så mange godt voksne innvandrere om 20 år

Innvandringen til Norge er blitt mindre. Men i årene som kommer blir det langt flere godt voksne innvandrere. Er det plass til dem i arbeidslivet?

Hvorfor er Joe Biden blitt populær og Jair Bolsonaro upopulær?

Omfattende koronatiltak er populære i mange land. Populistiske ledere som tok lett på pandemien, straffes nå av velgerne.

Koronaen koster hver av oss i Norge 60 000 kroner

Sverige, Norge, Finland og Danmark blant dem som har klart seg best økonomisk under koronakrisen.

Unge lesere

Hva er egentlig renter, penger og aksjer? Og hvor paradisisk er egentlig et skatteparadis? På ung.forskning.no har vi satt oss fore å forklare mange viktige og sentrale temaer så enkelt at hvem som helst kan forstå det. Totalt har vi publisert 22 artikler i prosjektet på ung.forskning.no.

20 billioner kroner i krypto er forsvunnet

2022 var et skikkelig dårlig år for de som eier kryptopenger.

Big Mac-burgere kan fortelle økonomer mye

I 1986 kom noen i tidsskriftet The Economist opp med en morsom ide.

Hvordan har norske rikinger egentlig blitt rike?

Hvem er egentlig de rike i Norge? Og hvordan er de blitt så rike?

Hvorfor gjør det mer vondt å tape 100 kroner enn det føles godt å vinne 100 kroner?

Tenk deg at du mister 100 kroner på gata. Ifølge forskere gjør dette mye mer vondt enn det gjør godt om du i stedet fant 100 kroner på gata. Hvorfor er det slik?

Hva er egentlig krypto?

Du har kanskje hørt om bitcoin, men vet du hva det er og hva det kan brukes til?

Hvor mye penger har vi egentlig i Norge?

Norge er et rikt land, men vi har ikke mest penger.

Elever kan komme til å tape en halv million kroner hver etter at lærerne streiket

Mange av elevene som ble hardest rammet av streiken i sommer og høst kan tape mye penger resten av livet sitt, sier forsker til ung.forskning.no.

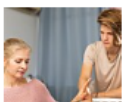
Rikingene i antikkens Athen elsket å betale skatt

Mens mange rike nordmenn flytter til land hvor det er billigere å bo.

Hvorfor har land forskjellige penger?

Hvorfor ser penger egentlig annerledes ut og heter noe annet i andre land?

Mange tror at de får dårligere råd framover

Svenskene har brukt mindre penger de siste månedene. Nordmenn ser ut til å bruke like mye penger, men er blitt mer bekymret likevel.

Årets nyord betyr at du får mindre sjokolade for pengene

Hvert år kårer Språkrådet årets nye ord. I år ble årets nyord «krympflasjon». Det betyr at du betaler like mye eller mer for noe som har blitt mindre.

Hva er egentlig renter?

SPØR EN FORSKER: Vi har spurt en økonomiforsker.

Vil du bli milliardær? De fleste svarer nei

Forskere har spurt tusenvis av personer fra 33 ulike land. De fleste hadde ikke ønsket om uendelig mye penger.

Hvorfor kan vi ikke bare trykke masse penger og gi dem til fattige land?

Det er ikke hvor mye penger et land har som bestemmer om det er rikt, forklarer professor Ola Honningdal Grytten.

Derfor er det ikke alltid så lurt å sette pengene i banken

Noen ganger kan vi til og med tape penger på det.

Olja har gjort Norge til et rikt land. Bør vi dele på pengene?

– Det høres urettferdig ut at Norge skal beholde alle pengene selv, sier forsker.

Hva er egentlig aksjer?

Du blir med på å eie litt av et selskap.

Nordmenn er opptatt av å dele likt:- Men ikke alltid, sier forsker

Og forskjellene er kjempestore mellom ulike land.

Hvem betaler egentlig for at du kan gå på skolen?

Det er alle som betaler skatt.

Vet du hva denne seddelen egentlig er verdt?

Svaret vil nok overraske deg.

Hva er et skatteparadis?

- Er det én ting som ikke finnes her, så er det skatter, sier forsker Guttorm.

Internasjonalt publikum

Totalt har prosjektet oversatt 44 artikler til engelsk. Målet var 30 artikler hvert år. Artikkene vi har oversatt har varierende lengde og kompleksitet som påvirker oversettelsene. Noen artikler er ekstra lange eller har krevd mer redaksjonell bearbeiding for et internasjonalt publikum. Flere av artiklene er omarbeidet av den engelske redaksjonen vår for å passe til oversettelse. Det kan gjøre noen artikler kortere, mens andre blir lengre fordi vi har lagt til ting eller slått sammen artikler.

What happens when an economic bubble bursts?

"The moment the market realizes that there will be no more optimists, then the bubble bursts," says the economics professor.

Norwegians over the age of 60 have become significantly richer in the last 10 years

Transitioning to a retirement pension usually means a decrease in income. Even so, Norwegian elderly continue to expand their wealth.

Insurance is a foundation of modern society

When modern insurance arrived in the 18th century, houses and buildings suddenly became collateral for loans. This laid a foundation for modern society, says economics professor Knut Sogner.

Buying and selling credit is worth thousands of times as much as the 'real' economy

Credit is about 'time', 'trust' and 'faith', economic historians say.

No gifts, no society: "It's strange how little people know about why we give each other gifts."

"The exchange of gifts is the glue that holds society together," one researcher says.

Did you know that you can lend money to the government?

Lending money to the government is not for everyone. But you can if you want to, by buying a government bond.

Norway could make Europe less dependent on critical minerals from China

Norway has large deposits of some rare earth metals that are important for the green shift. The Fen Complex fields in Telemark probably constitute a world-class deposit.

Researcher believes bitcoin may become as important as the internet

All the bitcoins in the world are worth no more than a third of the Norwegian Oil Fund. But researcher Svein Ølnes believes that the currency will take over the world.

What happens if we can't buy critical metals from the Chinese?

The green shift makes us even more dependent on metals China has a near-monopoly on.

Ground rent: Norway's new salmon tax turns economic textbook models into reality

The Norwegian Finance Minister Trygve Slagsvold Vedum believes the introduction of a salmon tax will equalize differences between Norwegians. But some economists warn against unintended consequences.

What exactly are interest rates and where do they come from?

The sting from increased interest rates is something people have felt as early as ancient Mesopotamia.

Norwegian companies with English names make more money

Researchers have taken a closer look at what characteristics successful start-ups share.

Should Norway give away the billions of dollars made in profits from the war in Ukraine?

Never before has Norway made as much money from gas and oil exports as now.

Wait out the stock market crisis if you can, one professor says

"If you can afford it and have faith in the company, then it's just a matter of staying calm and waiting," advises Professor Kjell Jørgensen.

"High inflation leads to savings"

Inflation is at the highest it's been in a long time. Does that mean we should stop paying off our loans and let inflation take care of it?

Should we have let more companies go bankrupt during the pandemic?

Norway is an incredibly rich country, with large and powerful labour organisations that like to join forces to demand money from the state. But are we then able to adapt and become more efficient?

Can Norway make money from a tiny crustacean?

The ocean contains endless untapped food resources, such as seaweed, kelp, algae and krill. But it costs time and money to turn them into useful products. One company has now succeeded in exporting several thousand tonnes of krill for animal feed and nutritional supplements.

Those with the lowest incomes have also had the lowest wage growth in recent years

An increasing number of employees in Norway work in low-wage occupations and the differences in pay are growing.

We accept tax evasions more during times of crisis - for low-income earners

Only two per cent of Norwegians accept that others evade taxes. But during the Covid pandemic, we had a greater understanding of low-income earners evading taxes to compensate for lost income.

Norwegians consume 25 per cent more than the average EU citizen - at some of the highest prices

Goods and services are 46 per cent more expensive in Norway than in the EU.

How do we know if people are poor enough to receive financial assistance?

The way we measure poverty today can contribute to people who actually need help not getting it.

COVID-19 triggered the most severe economic crisis ever in the Nordic countries - but also the shortest

Researchers have studied the success of the Nordic countries in their economic management of the crisis.

Luck is important for new businesses

Entrepreneurs can have bad luck. Or they may be lucky. Researchers in Bergen are now seeing how decisive the effect of chance can be.

Why do people buy the equity funds that have the worst returns?

Economics researchers in Norway have come closer to an explanation to a major paradox.

When will the next economic crisis hit?

An important lesson from economic crises is that they are so distinct from each other.

New Norwegian debt register saves more people from the debt trap

Those who lend money must now make much better credit assessments, researchers find.

People who are unable to pay their debt are twice as likely to commit suicide

Social services should be acutely aware of the risk of suicide, according to professor.

Faster internet led to more stock trading

When Norwegians gained access to faster internet, their interest in mutual funds and stock trading also increased. Researchers call it a democratization of finance.

Struggling with debt you are unable to handle leads to poor mental health

Norwegians are one of the world's most indebted people, and now interest rates are rising. Researchers warn that problems with debt leads to poor mental health.

What happened when Robots invaded Norwegian banks?

Norwegian banks were digitalised in the 1990s. Management had high hopes of laying off staff.

The Norwegian economy fared better in the pandemic than all its Nordic neighbours

The economic downturn in Norway during the pandemic year of 2020 was far less than that experienced by the other Nordic countries according to a new report.

People become more conservative by owning stocks

And they become more left-wing if they have a daughter.

Researchers uncover insider trading on the Oslo Stock Exchange

Insider trading by a group of executives below the top tier has been flying under the radar, according to researchers. The execs have been making significantly higher profits on buying and selling shares in their own company.

Why is Russia's economy doing so poorly?

The elites' power and desire for money slows down economic growth.

At least 300 top officials in Norway earn more than the prime minister

Executives and top officials in the public sector have seen a pay increase of 64 per cent.

People are ashamed of their consumer loans

But consumer loans are not the worst kind of loan you can have, researchers say.

Low income workers and young people could end up fleeing the big cities. We need to rethink housing in Norway, say researchers

When the gap between housing prices and what first-time buyers can afford becomes too big, new ways of thinking emerge.

Lower corporate taxes pay off for both the state and the business community

A decrease in the corporate tax of just one percentage point increases investment in business and industry by 0.6 per cent.

Who your parents are matters more and more, even in the social democracy of Norway

The differences in wealth between Norwegians is now far greater than in several other European countries.

Norwegian police let suspects investigate their own financial crimes

Money laundering, fraud, corruption and insider trading — it's rare for people in Norway to be convicted of these kinds of white-collar crimes. The authorities are now trying to solve this challenge by letting suspects take over the investigation themselves.

Young people make the least money on stocks

Old rich folks make the most money in the stock market. If you're young and not particularly wealthy, then you're more likely to lose money in the long run.

Is economic inequality in Norway really as bad as in the UK and France?

The statistics gravely underestimate the actual differences in private wealth in Norway, according to a new book.

How do companies and people hide money in tax havens?

ASK A RESEARCHER: Tax havens are used to avoid paying taxes. Criminals also use tax havens to hide their illegal income. But why doesn't the international community stop this practice?

The people who become CEOs aren't necessarily the smartest in the company

For every top executive at a large company, there are likely more than a hundred employees who are smarter.

Debatt

Forskersonen.no er forskning.nos side for forskernes egne tekster. Det kan være debattartikler og populærvitenskapelige artikler skrevet av forskere. Gjennom prosjektperioden har vi invitert forskere til å skrive om temaer knyttet til finans, og vi har også fått tilsendt artikler for publisering innenfor temaet. Her har det vært en fordel at debattredaktør har vært tilknyttet prosjektet.

Høyere renter kan være det førstegangskjøpere trenger

Den nære historien tyder på at høy boligprisvekst er spesielt uheldig for nye boligkjøpere.

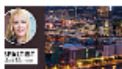
Hvordan få til en god løsning på grunnrenteskatt for havbruk?

KRONIKK: Hva er egentlig grunnrente? Hvorfor blir det så mye bråk?

De globale markedene skjelver i Ukraina-krigens skuddlinje

De økonomiske konsekvensene av krigen i Ukraina er markante. Globale handelsmønstre endres: Russland frakobles i stor grad fra vestlige økonomier, og landet vender seg østover.

Oppussing betyr mye for prisene i boligmarkedet

Nå vet vi mer om hva som bestemmer prisforskjellen på boligene i Oslo øst og vest.

Kvifor er forskning så langsiktig arbeid?

DEBATT: Kvifor ein studie av norske bankkundar har vore på internasjonal reise i sju år

Den store byflukten: Kan hjemmekontor løse boligprisene, klimakrisen og energibehovet?

SPALTIK: Kanskje bør politiske myndigheter legge til rette for mer hjemmekontor også videre, skriver Mari Mamre.

For mange bedrifter og politikere vet ikke hva som er bærekraftig

KRONIKK: Bærekraftsjefer blir ansatt i fleng og selskapene overbyr kundene med grønne løsninger. Men vet vi egentlig hva som er bærekraftig og hvilke aktiviteter som faktisk nytter?

Hvilke konsekvenser får Ukraina-krigen for strømprisene og økonomien?

KRONIKK: Sjeføkonom Nejra Macic analyserer hvordan krigen påvirker husholdningene og bygg- og anleggsnæringen.

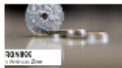
Strømprisene: Som å selge poteter til 700 kroner kilo og forby alle andre matvarer

KRONIKK: Kraftmarkedet er kraftig vridd til produsentenes fordel og konsumentenes ulempe. Hvorfor forsvarer vi det som et velfungerende marked?

Rekordhøye strømpriser: Folk kan ikke alltid velge når de bruker strøm

KRONIKK: Hva kan vi gjøre når prisene stiger? Smarte strømmålere og informasjon er ikke nok.

Hvorfor bruker vi i økonomien en måleenhet som krymper?

KRONIKK: Behov for en ny måleenhet i økonomien. Dette ville aldri blitt godtatt i fysikken.

Medieomtale

Foruten bred dekning i våre egne nettaviser, har flere av artiklene nådd ut gjennom andre kanaler. Primært gjelder dette ABC Nyheter og danske Videnskab.dk, som forskning.no har utvekslingsavtaler med. Flere artikler har fått oppmerksomhet i nasjonale medier, men også lokalaviser. Noen artikler har blitt plukket opp av NTB, som gir nasjonal dekning. Listen under er for å vise noen eksempler, men er ikke uttømmende.

Noen av artiklene som er publisert på ABC Nyheter:

abc/nyheter **SØK**

Søketrender [Sha'carri Richardson](#) [Estonia](#) [Saka](#) [Noma](#) [Stine Bredal Oftedal](#)

[NYHETER](#) [MOTOR](#) [REISE](#) [HELSE](#) [PENGER](#) [STEMMER](#) [MER](#)

Penger

Når kommer den neste økonomiske krisen?

Bård Amundsen - Forskning.no
21. nov. 2021 20:44 – Oppdatert 21. nov. 2021 20:44

Kan pengetrykningen til sentralbanken i USA bringe oss opp i den neste økonomiske krisen? Foto: AlexLMX / Shutterstock / NTB

- Nå har de høyere barnetrygd i USA enn i Norge
- De som tjener minst har også hatt lavest lønnsvekst de siste årene
- Nordmenn er et av verdens mest gjeldstyngede folk, og nå går renta opp. Forskere advarer mot at gjeldsproblemer gir folk dårlig psykisk helse
- Lavere selskaps-skatt gir mer til både staten og nærings-livet -
- Derfor går norske familier glipp av tusenvis av kroner årlig
- Coronaen koster hver av oss i Norge 60 000 kroner
- Politiet overlater etterforskningen av økonomisk kriminalitet til de mistenkte
- Skremmebud gir dyrere bolig
- Mange eldre har nå store formuer

- Det nye gjelds-registeret redder flere fra gjeldsfella
- Lykken kan kjøpes for penger
- Ekstroverte tjener mer på å ta risiko
- Slik kan sanksjonene mot Russland ramme norske bedrifter og forbrukere
- Forsker: – Gave-systemet er egnet for psykopater
- Nesten 1 av 10 nordmenn sa de hadde hatt økonomiske problemer det siste året
- Boligforsker: – Vi skal være glade for presset inn mot Oslo

Eksempel på artikkel på Videnskab.dk:

Hvordan bliver pengene gemt i et skattely?

Et skattely bliver brugt for at slippe for at betale skat. Her bliver også gemt penge fra kriminalitet. Men hvorfor får det lov at fortsætte sådan?

Hvorfor har man ikke sat en stopper for skattelyene for længe siden? (Illustration: Shutterstock)

Bård Amundsen
Forskning.no

NRK.NO:

Stadig flere gjør som Oljana (25): Private tjente rekordmye på aksjer i fjor

Vanlige folk tjente rekordhøye 65,4 milliarder på aksjer under pandemien. Oljana Parten (25) er en av dem merker at det går godt.

Petter Strøm
@peat_85
Journalist

Publisert 27. aug. 2021 kl. 18:40
Oppdatert 27. aug. 2021 kl. 18:42

En artikkel fra **Forskning.no** sier at to av fem ferske investorer kun har satt pengene sine p én aksje.

Dagbladet:

Undersøkelse

Lånene vi skammer oss mest over

Ikke overraskende topper forbrukslån lista, men er virkelig slike lån alltid så ille?

- Jo bedre investeringer du gjør med pengene du låner, desto mer akseptable er de, oppsummerer Christian Poppe ved Forbruks**forskning**sinstituttet på OsloMet overfor **Forskning**.no.

FULL KLAFF: Ina Luna og samboeren fikk plutselig veldig god råd da de investerte i krypto. Foto / illustrasjon: Privat / Mia Aasbakken

Da Ina Luna (26) nevnte kryptovaluta på TikTok, gikk hun viralt

Hva er kryptovaluta?

- En kryptovaluta er en form for en digital valuta som er laget av en kode. Den er utenfor tradisjonell bankvesen og utenfor offentlig tilsyn.
- Kryptovalutamarkeder er desentraliserte, noe som betyr at de ikke utstedes eller støttes av noen sentral myndighet, som en regjering. I stedet fungerer de over et nettverk av datamaskiner.
- Bitcoin regnes som originalen og den mest kjente kryptovalutaen. Den ble opprettet i 2009.
- Kryptovalutaer skiller seg fra tradisjonell valuta på mange måter, men du kan like fullt kjøpe og selge de som enhver annen aktivaklasse.
- En aktivaklasse er en kategori innen finansielle instrumenter som kan være fysiske aktiva eller finansielle aktiva. Instrumentene er gruppert i aktivaklasser basert på om de viser lignende karakteristikk, fungerer på samme måte i markedet, eller styres av samme lover og reguleringer.
- I 2019 skrev Aftenposten at det hadde vært minst ni kjente saker der kidnappere forlangte å få løsepenger utbetalt i kryptovaluta – hovedsakelig i form av valutaen bitcoin.
- Det er flere ganger blitt påvist at kryptovalutaen bitcoin er et miljøsvin. Bitcoin krever minst 1200 ganger mer strøm per transaksjon enn det vanlige banker bruker.

Kilder: forskning.no, [Aftenposten](https://aftenposten.no), ig.com/no

Ny modell viser at lavere selskapsskatt øker investeringene

Ett prosentpoeng lavere selskapsskatt øker investeringene i næringslivet med 0,6 prosent, viser en ny modell fra Finansdepartementet.

Modellen er utviklet av seniorrådgiver Eero Tölö i Finansdepartementet sammen med økonomer i Statistisk sentralbyrå og den tyske riksbanken, melder [Forskning.no](https://forskning.no).

Ny modell viser at lavere selskapsskatt øker investeringene

Ett prosentpoeng lavere selskapsskatt øker investeringene i næringslivet med 0,6 prosent, viser en ny modell fra Finansdepartementet.

Finansavisen, NTB m.fl.

Minst 300 ledere i staten tjener mer enn statsministeren

Ingen har hatt så sterk lønnsvekst siden slutten av 1990-tallet som ledere i staten, ifølge ny undersøkelse. Nå tjener minst 300 av dem mer enn statsministeren.

Publisert 22. okt. 2021 kl. 14.34

Lesetid: 1 minutt

1,7 MILL.: Statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) tjener litt over 1,7 millioner kroner i året.

Mer >

Det er Jørgen Tveit Sandberg som har gjort undersøkelsen, som en del av [masteroppgaven](#) han har levert hos Økonomisk institutt på Universitetet i Oslo (UiO). [Forskning.no](#) omtalte saken først.

Avisa Nordland:

Lønnsfesten i staten er blitt direkte utagerende

Kommentar

an

Anne Grenersen

Journalist/kommentator

Klarer Jonas Gahr Støre (Ap) og Trygve Slagsvold Vedum (Sp) det den rødgrønne regjeringen ikke klarte? Og Solberg-regjeringen heller ikke forsøkte på? Nemlig å stanse lønnsbonanzaen i staten og statlig eide selskap.

Lederlønnene i staten, og statseide selskap, er en gjenganger. De har gått rett til himmels, til tross for ulike statsråders bønn om moderasjon. Som ingen hører på. Ifølge en ny undersøkelse tjener minst 300 ledere i staten mer enn statsministeren. Som har en lønn på ca. 1,7 millioner. for landets aller viktigste lederjobb. Ledere i offentlig sektor, altså staten og kommunene, har hatt en lønnsvekst på hele 64 prosent i perioden 1997-2020, ifølge [undersøkelsen](#) presentert på [forskning.no](#). Økningen er betydelig høyere enn for øvrige ansatte i stat og kommune, og markant høyere enn lønnsøkningen for ledere i privat sektor. Det overrasker egentlig ikke.

Nordnorsk Debatt:

LAKSESKATT GRUNNRENTESKATT HAVBRUK FISKERI

En bedre metode ville vært å kreve for leie av "produksjonslokalene"

Ved å gå litt i dybden av det nær-kryptiske begrepet 'grunnrente-skatt', så vil man komme til at "det er leieavgift for bruk av naturressurser" (fra [Forskning.no](#); Anne Lise Stranden, 2022). Stryk avgift, og man får "leie for bruk av naturressurser". Det er greit at lakseoppdrettere i fremtiden må betale leie for bruk av felles arealer i fjorder og sund, til virksomhet som de tjener til dels ekstremt godt på. Det blir veldig feil at det ikke betales leie av produksjonslokaler. Det er ugreit når en viktig innsatsfaktor som gis bort

Østlandsposten, Gjengangeren, Sandefjords blad og Tønsbergs blad:

op-no Østlands-Posten • Maren Njøs Kurdøl , Jørn Magdahl
NO | Jul 12, 2021 • 7:32 AM

Klasseskillene vokser gjennom arv"

Leserbrev Dette er et debattinnlegg, skrevet av en ekstern bidragsyter. Innlegget gir uttrykk for skribentens holdninger ...

... virker nok utjevne på lønn, men rokker ikke ved fordelingen av **formue**/kapital, og dermed i liten grad ved de grunnleggende ...

Påstandene over er belagt i en artikkel i det høyest rangerte sosiologiske **forskningstidskriftet** i verden, American Sociological Review, som er skrevet av de norske sosiologene Marianne Nordli-Hansen og Maren Toft. Under overskriften «Hvem foreldrene dine er, betyr stadig mer i Norge», er det redegjort for hovedkonklusjonene i arbeidet deres i **forskning.no** for den 29. juni i år.

Regnskap

Første år 2021

	Budsjett	Regnskap
Journaliststilling 50 prosent, lønn og sosiale utgifter	410 000	495 342
Finansmarkedet enkelt forklart. 10 artikler	68 000	12 898 *
Artikler til internasjonale lesere, 30 artikler	144 360	61 238 **
Artikler for barn og ungdom. 15 stk.	93 375	64 490 ***
Datavisualisering, grafikk	100 000	15 000 ****
Foto	38 000	52 800 *****
Reiser innenlands	50 000	0
Sum første år - avrundet	904 000	702 000

Kommentar 2021

- Det ble brukt mindre på prosjektet enn budsjettet på grunn av pandemien. Dette ble etter avtale overført til og tatt inn i 2022.
- Manglende reisemuligheter på grunn av pandemien gjorde at vi flyttet reiser til året etter.
- Prosjektet startet opp med å styrke journalistene i forskning.no for å komme godt i gang med prosjektet. Dermed ble oppstarten på «Enkelt forklart», ung.forskning.no og engelsk forskjøvet noe, og delvis inn i 2022, men dette ga desto flere ordinære forskning.no-artikler. Og det førte til at flere journalister ble involvert i og produserte artikler i prosjektet.
- Vi har brukt Norsk journalistlags minstesatser for 2021 til å beregne stykkpris per artikkel. I 2021 var denne 6.449,-. Det er en reduksjon i forhold til stipulert sats på 6.800,- i budsjettet.
- Artikler for internasjonale lesere inkluderer pris for redaksjonell bearbeidelse og oversettelse.
- Dedikert datavisualisering har dessverre falt ut av prosjektet, og er erstattet av abonnement på grafikkverktøy. I hovedsak er det brukt foto heller enn grafikk som illustrasjoner.

Noter2021

* 2 artikler

** 12 artikler bearbeidet og oversatt

*** 10 artikler

**** Andel av Datawrapper-abonnement

***** 132 foto til abonnementspris 400

Andre år: 2022

	Budsjett	Regnskap
Journaliststilling 50 prosent, lønn og sosiale utgifter.	415 000	515 806
Finansmarkedet enkelt forklart. 5 artikler. (0.5 mndverk)	32 500	113 560 #
Artikler til internasjonale lesere, 30 artikler	144 360	162 430 ##
Artikler for barn og ungdom. 10 artikler.	62 250	73 480 ###
Datavisualisering - eksternt innleid, til sammen 1 mndverk	100 000	0
Foto - Scanpix klippekort mediearkiv	38 000	60 000 ####
Reiser innenlands: Bergen, Arendal, Stavanger	30 000	115 169
Sum andre år - avrundet	822 000	1 040 000
Sum	<u>1 726 000</u>	<u>1 742 000</u>

Kommentar 2022

- En økt innsats på flere områder: Enkelt forklart-artikler, ung-artikler og bearbeidelse av norske artikler for et internasjonalt publikum.
- Vi har brukt Norsk journalistlags minstesatser for 2022 til å beregne stykkpris per artikkel. I 2022 var denne 6.680,-.
- Vi omdisponerte noe midler fra datavisualisering til reiser, etter avtale med Finansmarkedsfondet, for å få til flere turer som bidro til kompetanseheving for hele redaksjonen.

Noter 2022

17 artikler

32 artikler bearbeidet og oversatt

11 artikler

150 foto til abonnementspris 400